

СПОМИН

НА ПЕРЕХРЕСТЯХ ДОЛІ

З відстані прожитих років намагаєшся згадати хвилини свого життя і ту мить, коли Всевишній по-слав тобі зустріч з людиною, яка на все життя залишила глибокий слід у твоєму житті, і ти шкодуєш, що уже немає її серед живих і більше ніколи її не побачиш. Такою людиною для мене був Дмитро Олександрович Снігурський.

Дмитра Олександровича я зустрічав декілька разів до того часу, коли ми познайомились. Він приїжджав на ургентні виклики у Хустську районну лікарню, де я у той час працював завідувачем терапевтичного відділення. Близьче познайомився з Дмитром Олександровичем, коли переїхав працювати в Ужгородський університет, на кафедру госпітальної терапії, яка знаходилася в обласній лікарні. У відповідності до вимог того часу працівники клінічних кафедр медичного факультету Ужгородського державного університету (УжДУ) включалися у графік чергувань для надання ургентної медичної допомоги по області. При ургентних викликах до хворих у близькі райони області спеціалістів відправляли санітарними машинами, у далекі (Рахівський, Міжгірський) – гелікоптером (це були 70-ті роки минулого століття).

На один із таких викликів у Рахівський район ми полетіли з Дмитром Олександровичем. Був вересень, чудова сонячна погода, прекрасний краєвид Карпат, золота осінь.

Гелікоптер приземлився у Рахові на стадіоні, тут же збіглися діти і дорослі. Тоді приліт гелікоптера у таку глибинку цікавив усіх.

Професор Д.В. Чепур

Санітарною машиною нас відвезли у лікарню. Виклик був до пацієнта, який тривалий час хворів на гіпертонічну хворобу, два дні перед тим у нього стався гіпертонічний криз і розвилася клінічна картина, схожа на інфаркт міокарда і гостре порушення мозкового кровообігу. Виклик спеціалістів із області по санітарній авіації був обґрунтований. На жаль, запідозрені у хворого інфаркт міокарда та гостре порушення мозкового кровообігу підтвердилися, виявлена комбінована патологія. Хворий перебував у важкому стані і транспортувати його в обласну лікарню було ризиковано.

На місці разом із лікуючим лікарем та завідувачем відділення було погоджено лікування, і хворий залишився на подальше лікування у районній лікарні.

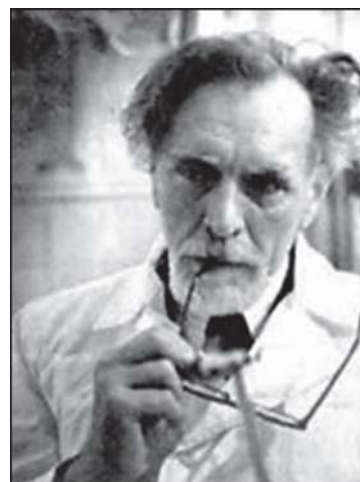
Зазвичай, коли із Ужгорода у райони області викликалися спеціалісти, місцеві лікарі просили проконсультувати й інших хворих. Так було і в даній ситуації. Ми з Дмитром Олександровичем подивилися хворих в інших палатах і з відчуттям виконаної роботи полетіли в Ужгород. Але...

Проїшло близько двох тижнів, і з деканату медичного факультету зателефонувала секретарка і повідомила, що мене викликають у партком університету. З якої причини, секретарка не знала.

Партком університету тоді знаходився на третьому поверсі хімічного факультету УжДУ. Я за півгодини до зазначеного часу був уже в коридорі хімічного факультету. І яке було моє здивування, коли хвилини через десять підійшов Дмитро Олександрович. Він також не знав, з якої причини його запросили у партком.

Коли ми зайшли у кімнату, там уже були секретар парткому, а також і ректор університету Дмитро Венедиктович Чепур. Вони про щось тихо розмовляли.

Секретар парткому почав розпитувати, яке у нас педагогічне навантаження, як часто бувають виклики у райони по санітарній авіації, чи не страждає від цього педагогічний процес тощо. Розмова протікала спокійно, і я подумав, що, мабуть, готується наказ про зниження педагогічного наванта-

Заслужений лікар України
Д.О. Снігурський

ження тим викладачам, яких часто викликають у райони області для надання хворим ургентної медичної допомоги. Коли розмова майже закінчилася, секретар парткому взяв зі столу аркуші паперу і передав Дмитру Олександровичу:

– Читайте!

Дмитро Олександрович почав читати. Читав повільно, часто повертався до прочитаного і знову продовжував читати. Коли дочитав, низав плечами і передав аркуші мені. Я читав і не міг повірити – це провокація чи дійсно хтось написав цього листа в обком партії. У листі йшла мова про те, що з Ужгорода спеціально прилетіли лікарі, далі називалися наші прізвища, подивилися у палаті священика і для виду ще двох хворих та полетіли. Далі йшли різні звинувачення і підпис: інвалід війни і праці такий-то. На першій сторінці стояла резолюція: Неподобство! Викликати (далі вказані наші прізвища), розібратись, *покарати і доповісти*. Підпис.

Ми з Дмитром Олександровичем переглянулися. Ні він, ні я не могли пригадати, щоб ми дивилися тоді у Рахові священика.

Коли ми це розказали, нас попросили вийти із кімнати у коридор. Хвилин через п'ятнадцять нас запросили у кімнату і секретар парткому виніс вердикт:

– Ми уважно розглянули цю скаргу, вислухали ваше пояснення і вказали вам, що до хворих завжди потрібно бути уважним, та провели з вами профілактичну бесіду.

Тут раптом подав голос Дмитро Венедиктович:

– І крапка!

Коли ми уже встали і хотіли виходити з кімнати, Дмитро Венедиктович раптом запитав:

– Скажіть, якщо б ви знали, що перед вами хворий священик, ви б його як лікарі проконсультували?

Чесно кажучи, я розгубився і не знав, що відразу сказати. Дмитро Олександрович спокійно відповів:

– Звичайно, проконсультували б.

Тут встає з крісла Дмитро Венедиктович і каже:

– І правильно! Ми всі перед хворобою рівні.

Ось так і стоїть переді мною уже багато років кремезна постать Дмитра Венедиктовича Чепура з його запитанням: а ви б проконсультували священика ?

Яка подальша доля цієї скарги, мені невідомо.

А священика у Рахові ми дійсно консультували, тільки не знали, що це священик, оскільки рахівські колеги нам про це тоді не сказали.

* * *

Пригадую останню нашу зустріч із Дмитром Олександровичем, вона для нас обох була важкою і сумною.

Дмитро Олександрович черговий раз ліг на стаціонарне лікування до Олександра Анатолійовича Сабініна у кардіореанімацію Ужгородської міської клінічної лікарні.

Вітчизняна війна, яку Дмитро Олександрович пройшов від початку до кінця, важкий післявоєнний час, колосальне фізичне та психологічне перевантаження через організацію ним обласного неврологічного відділення та неврологічних відділень у районах області, інші життєві негаразди – все це лягло на його плечі... І серце почало здавати: з'явилась задишка та набряки ніг, турбували перебої у роботі серця. Олександр Сабініну тривалий час вдавалося підтримувати роботу серця, і Дмитро Олександрович продовжував працювати до наступного погіршення здоров'я. Але на цей час, мабуть, ресурс серцевого м'яза вичерпувався. Дмитро Олександрович був сумний, поруч лежала відкрита книжка.

– Ось, принесли книгу, – каже Дмитро Олександрович, – вперше дізнався про смерть батька.

Це була книга Миколи Роженка «Сосни Біківні свідчать: злочин проти людства», у якій писалося, зокрема, і про розстріл батька Дмитра Олександровича.

Через деякий час Дмитра Олександровича не стало.

...Інколи заходжу у кабінет завідувача кардіореанімаційного відділення Ужгородської міської клінічної лікарні Олександра Анатолійовича Сабініна. Там на полиці стоїть фотографія Дмитра Олександровича. Він жвавий, ще повний енергії і життєдайної радості.

Але людина живе, доки про неї пам'ятають.

У цих словах вміщена життєва мудрість наших предків, суть якої починаєш розуміти гостріше, коли світ покидають Великі Люди. Великі своїми вчинками, ставленням до життя, рідних, друзів, до навколишнього середовища.

Михайло Фатула,

доктор медичних наук,

професор кафедри факультетської терапії

Ужгородського національного університету,

Заслужений лікар України